

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

A8-0228/2015

14.7.2015

JELENTÉS

a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről
(2014/2239(INI))

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság

Előadó: Lynn Boylan

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	23
VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	26
VÉLEMÉNY A PETÍCIÓS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	32
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE	38

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről (2014/2239(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 1998. november 3-i 98/83/EK tanácsi irányelvre (a továbbiakban: „ivóvíz-irányelv”)¹,
- tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (a továbbiakban: „víz-keretirányelv”)²,
- tekintettel a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel a koncessziós szerződésekről szóló 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,
- tekintettel a „Az európai vízkészletek megőrzésére irányuló terv” című 2012. november 14-i bizottsági közleményre (COM(2012)0673),
- tekintettel a „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közzé, nem árucikk!” európai polgári kezdeményezésről szóló 2014. március 19-i bizottsági közleményre (COM(2014)0177) (a továbbiakban: „a közlemény”),
- tekintettel a Bizottság „Összegző jelentés az ivóvíz minőségéről az EU-ban a 98/83/EK irányelv szerinti, a 2008–2010 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések vizsgálata alapján” című dokumentumára (COM(2014)0363),
- tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére a fent említett 2014. március 19-i bizottsági közleményről⁵,
- tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) „Az európai környezet – helyzetkép és előretekintés 2015-ben” című jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A vízhez és a köztisztasághoz való emberi jog” című 2010. július 28-i határozatára⁶, valamint „A biztonságos ivóvízellátáshoz és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jog” című 2013. december 18-i

¹ HL L 330., 1998.12.5., 32. o.

² HL L 327., 2000.12.22., 1. o.

³ HL L 65., 2011.3.11., 1. o.

⁴ HL L 94., 2011.3.28., 1. o.

⁵ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁶ A/RES/64/292.

határozatára¹,

- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának a biztonságos ivóvízellátáshoz és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jogról szóló valamennyi határozatára,
 - tekintettel az Európai Unióban a vízhiány és az aszály jelentette kihívás kezeléséről szóló 2008. október 9-i állásfoglalására²,
 - tekintettel az európai vízgazdálkodással kapcsolatos kihívások szükséges átfogó megközelítésének kidolgozását megelőzően készült, a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról szóló 2012. július 3-i állásfoglalására³,
 - tekintettel a 2015 utáni uniós és globális fejlesztési keretről szóló, 2014. november 25-i állásfoglalására⁴,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére, valamint a Fejlesztési és a Petíciós Bizottság véleményére (A8-0228/2015),
- A. mivel a „Right2Water” az első olyan európai polgári kezdeményezés, amely teljesítette a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU rendeletben foglalt követelményeket, és csaknem 1,9 millió polgár támogatása után a Parlament is meghallgatta;
- B. mivel a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jog kiterjed a víz rendelkezésre állására, hozzáférhetőségére, elfogadhatóságára, megfizethetőségére és minőségére;
- C. mivel a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való, az ENSZ által elismert és az uniós tagállamok által támogatott emberi jog teljes körű megvalósítása alapvető fontosságú az élethez, és mivel a vízkészletekkel való megfelelő gazdálkodás döntő szerepet játszik a fenntartható vízhasználat biztosításában és a világ természeti tőkéjének megőrzésében; mivel az emberi tevékenység és az éghajlatváltozás együttes hatásaként az EU teljes mediterrán térsége, és egyes közép-európai régiók vízhiányos, félsivatagos térségnek számítanak;
- D. mivel – miként azt az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a természet állapotáról szóló 2015-ös jelentése megállapította – Európában a csövek szivárgásából fakadó veszteségek részaránya az összesített veszteségekben jelenleg 10% és 40% közé tehető;
- E. mivel a vízhez való hozzáférés a fenntartható fejlődés egyik legfőbb feltétele; mivel az ivóvízellátás és a higiénés körülmények javítására összpontosító fejlesztési támogatás hatékony módja a szegénység megszüntetésére irányuló alapvető célkitűzések elérésének, valamint a társadalmi egyenlőség, a közegészségügy, az élelmezésbiztonság és a gazdasági fejlődés előmozdításának;

¹ A/RES/68/157.

² HL C 9. E, 2010.1.15., 33. o.

³ HL C 349. E, 2013.11.29., 9. o.

⁴ Elfogadott szövegek, P8_TA(2014)0059.

- F. mivel legalább 748 millió embernek nincs fenntartható hozzáférése biztonságos ivóvízhez, és a világ népességének harmada nem az alapvető higiénés körülmények között él; mivel ennek következtében veszélybe került az egészséghez való jog és terjednek a szenvedést és halált okozó betegségek, amelyek nagyban akadályozzák a fejlődést; mivel naponta közel 4000 gyermek hal meg vízzel terjedő betegségek, illetve nem megfelelő tisztaságú víz és higiénés körülmények miatt; mivel az ivóvízhez való hozzáférés hiánya miatt több gyermek halálozik el, mint az AIDS, a malária és a himlő következtében együttvéve; mivel azonban egyértelműen csökkenő tendencia figyelhető meg a fenti adatokban, és ez a csökkenés felgyorsítható, és gyorsabbá is kell tenni;
- G. mivel a vízhez való hozzáférés biztonsági vetülettel is bír, amely fokozott regionális együttműködést tesz szükségessé;
- H. mivel a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés befolyásolja az egyéb emberi jogok érvényesülését; mivel a vízzel kapcsolatos kihívások aránytalan mértékben sújtják a nőket, lévén a fejlődő országok szokásai alapján ők a felelősek az háztartás vízellátásáért; mivel a nők és lányok szenvednek leginkább a vízhez való hozzáférés és a megfelelő higiénés körülmények hiányától, amely gyakran korlátozza hozzáférésüket az oktatáshoz és kiszolgáltatottabbá teszi őket a betegségekkel szemben;
- I. mivel évente három és fél millió ember hal meg vízzel terjedő betegségek miatt;
- J. mivel a gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmányának fakultatív jegyzőkönyve, amely 2013-ban lépett hatályba, panaszkezelési mechanizmust hozott létre, amely lehetővé teszi egyének vagy csoportok számára, hogy hivatalos panasszal éljenek – egyéb jogok megsértése mellett – például a vízhez és megfelelő higiénés szolgáltatáshoz való jog megsértése esetén;
- K. mivel a fejlődő országokban és a feltörekvő gazdaságokban minden ágazatban, különösen az energetikai ágazatban és a mezőgazdaságban, nő a víz iránti kereslet; mivel az éghajlatváltozás, az urbanizáció és a demográfiai változások számos fejlődő országban komoly fenyegetést jelenthetnek a víztartalékokra, és mivel 2025-re várhatóan a világ népességének kétharmada víz szűkében lévő országokban fog élni;
- L. mivel az Unió a legfőbb adományozó a vízügyi szennyvízkezelési és higiéniai ágazatban, és az egész világra kiterjedő/teljes humanitárius segélyének évi 25%-át kizárólag ezen a területen működő fejlesztési partnerek támogatására fordítja; mivel azonban a szubszaharai országok számára a biztonságos ivóvízhez és az alapvető higiénés körülményekhez való hozzáférést finanszírozó európai uniós fejlesztési támogatásról szóló, 2012-es számvevőszéki különjelentés rámutat, hogy javítani kell a segélyezés hatékonyságán, valamint az Unió által támogatott projektek fenntarthatóságán;
- M. mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése kijelentette, hogy „a vízhez való hozzáférést alapvető emberi jogként kell elismerni, mert az a földi élethez nélkülözhetetlen, ezért olyan erőforrás, amelyen az emberiségnek meg kell osztoznia”;
- N. mivel Szubszaharai-Afrikában az alapvető közművek 1990-es években végbement privatizálása hátráltatta többek között a vízre és higiénés körülményekre egyaránt

vonatkozó millenniumi fejlesztési célok elérését, mivel a költségek megtérülésének a befektetők általi előtérbe helyezése mélyítette többek között az ilyen szolgáltatások nyújtása terén fennálló egyenlőtlenségeket, az alacsony jövedelmű háztartások kárára; mivel a vízellátás privatizációjának kudarcra fényében világszerte egyre erősödik a vízügyi ágazatban az a tendencia, hogy a helyi hatóságok veszik át a vízellátási szolgáltatások működtetését a magánvállalkozásoktól;

- O. mivel a vízszolgáltatás természetes monopólium, és a vízgazdálkodási ciklusból származó teljes bevételeket a vízszolgáltatások költségei és a védelmükkel kapcsolatos kiadások fedezetére, valamint a vízgazdálkodási ciklus javítására kell fordítani és mindenkor e célokra kell elkülöníteni azzal a feltétellel, hogy a közérdek oltalomban részesül;
- P. mivel a vízellátás és a megfelelő higiénés körülmények biztosításának hiánya súlyos hatást gyakorol az egészségre és a társadalmi fejlődésre, különösen a gyermekek tekintetében; mivel a vízkészletek szennyezettsége az egyik fő kiváltó oka a járványos hasmenésnek – amely a fejlődő országokban a második a gyermekek körében legtöbb halálos áldozatot követelő betegségek között –, és más súlyos betegségek, többek között a schistosomiasis (mételyféreg-fertőzés) és a trachoma előidézője is;
- Q. mivel a víz társadalmi, gazdasági és ökológiai funkciókkal rendelkezik, és a víz megfelelő körforgását biztosító vízgazdálkodás mindenki javát szolgálja, valamint a az éghajlatváltozás jelenlegi körülményei között fenntartja folyamatos és tartós rendelkezésre állását;
- R. mivel Európa különösen érzékeny az éghajlatváltozásra, és mivel a vízügyi ágazat az éghajlatváltozás által leginkább érintett területek egyike;
- S. mivel az európai polgári kezdeményezést a részvételi demokrácia mechanizmusaként hozták létre abból a célból, hogy az uniós döntéshozatalban való közvetlen részvétellel ösztönözzék a polgárokat, és kitűnő alkalmat ad az uniós intézményeknek a polgárokkal való kapcsolat újjáépítésére;
- T. mivel az Eurobarométer felmérései az elmúlt években sorozatosan az Unióba vetett bizalom alacsony szintjét mutatták az Unió polgárai körében;

Az európai polgári kezdeményezés mint a részvételi demokrácia eszköze

1. úgy véli, hogy az európai polgári kezdeményezés egy egyedi demokratikus mechanizmus, amely jelentős mértékben segíthet az európai és a nemzeti társadalmi és civil társadalmi mozgalmak közötti távolság áthidalásában, illetve uniós szinten támogathatja a részvételi demokráciát; úgy véli azonban, hogy ahhoz, hogy képesek legyünk még tovább fejleszteni a demokratikus mechanizmust, elengedhetetlen a múltban szerzett tapasztalatok értékelése és a polgári kezdeményezés reformja, és hogy a Bizottság fellépéseinek – amelyek közé tartozhat adott esetben megfelelő komponensek jogszabályi felülvizsgálatba vagy új jogalkotási javaslatokba történő bevezetésének lehetősége – jobban kell tükrözniük az európai polgári kezdeményezés követeléseit, amikor ezek a hatáskörébe tartoznak, illetve különösen akkor, amikor

emberi jogi aggályokat fejeznek ki;

2. hangsúlyozza, hogy egy elfogadható és megfelelő európai polgári kezdeményezésnek elvben egy új, az európai polgári kezdeményezésben foglalt igényeket kielégítő bizottsági jogalkotási javaslatához kellene vezetnie legalább akkor, amikor a Bizottság elkötelezte magát ebben az irányban, ahogy az a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés esetében történt; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a két hónapos elemzési időszak során maximális átláthatóságot kellene biztosítani, hogy a sikeres polgári kezdeményezésnek meg kellene kapnia a Bizottság megfelelő jogi támogatását és tanácsait, továbbá megfelelő nyilvánosságot kellene biztosítani a számára, valamint támogatóit és segítőit az európai polgári kezdeményezés folyamata során mindenről, a legfrissebb fejleményekről is tájékoztatni kellene;
3. ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság ténylegesen hajtsa végre az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletet, és folytassa az összes olyan adminisztratív teher felszámolását, amelyekkel a polgárok egy európai polgári kezdeményezés benyújtásakor vagy támogatásakor szembesülnek, és sürgeti a Bizottságot, hogy mérlegelje az európai polgári kezdeményezések közös nyilvántartási rendszerének bevezetését valamennyi tagállamban;
4. üdvözlí, hogy az ezen európai polgári kezdeményezést támogató 1,9 millió uniós polgár egyetért a Bizottság azon döntésével, hogy kizárja a víz- és higiéniai szolgáltatásokat a koncessziós szerződésekről szóló irányelvből;
5. felhívja a Bizottságot, hogy a koncessziós szerződésekről szóló irányelv adott esetben sorra kerülő bármely felülvizsgálatakor tartsa fenn és erősítse meg a víz- és higiénés szolgáltatások kizárását a nevezett irányelv hatálya alól;
6. sajnálatosnak tartja, hogy a közleményből hiányoznak a valós törekvések, így az nem felel meg az európai polgári kezdeményezés követeléseinek, és a már meglévő kötelezettségvállalások ismétlésére korlátozódik; hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság által a Right2Water európai polgári kezdeményezésre adott válasz nem kielégítő, mivel nem tesz új hozzájárulást, és nem vezeti be – ahogy kellene – mindazokat az intézkedéseket, amelyek segíthetnének a célkitűzések megvalósításában; felkéri a Bizottságot, hogy e konkrét európai polgári kezdeményezés kapcsán folytasson átfogó tájékoztató kampányt a vízügy területén már megtett intézkedésekről és arról, hogy ezek az intézkedések miként járulhatnak hozzá a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés célkitűzéseinek eléréséhez;
7. úgy véli, hogy a vízminőséggel és a vízgazdálkodással kapcsolatos petíciók közül sokat olyan tagállamból nyújtottak be, amely nincsen jól képviselve a 2014 júniusában elindított uniós szintű nyilvános konzultációban, és hangsúlyozza, hogy ezért ellentmondás lehet a nyilvános konzultáció eredménye és a petíciókban bemutatott helyzet között;
8. reméli, hogy a Bizottság és a fenntarthatóságért felelős alelnök egyértelmű politikai elköteleződéséről tesz tanúbizonyságot, ezzel biztosítva, hogy megfelelő intézkedésekkel válaszoljanak az európai polgári kezdeményezés által felvetett aggodalmakra;

9. megismétli, hogy a Petíciós Bizottság elkötelezett amellett, hogy hangot adjon a petíciók benyújtói alapvető jogokat érintő kérdésekkel kapcsolatos aggályainak, továbbá emlékeztet arra, hogy a „Right2Water” európai polgári kezdeményezést benyújtó kérelmezők egyetértésüket fejezték ki azzal, hogy a vizet uniós szinten garantált emberi jognak nyilvánítsák;
10. felszólítja a Bizottságot, hogy a Right2Water európai polgári kezdeményezés elsődleges célkitűzésével összhangban készítsen jogalkotási javaslatokat – szükség esetén a víz-keretirányelv és az ivóvíz irányelv lehetséges felülvizsgálatával együtt –, amelyek elismernék a vízhez való egyetemes hozzáférést és emberi jogot, és sajnálatosnak tartja, hogy ez még a mai napig nem történt meg; úgy véli, hogy ha a Bizottság nem teszi meg ezt a lépést, az európai polgári kezdeményezés hitelét veszti; síkraszáll továbbá amellett, hogy a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való egyetemes hozzáférést ismerje el az Európai Unió Alapjogi Chartája;
11. hangsúlyozza, hogy ha a Bizottság semmibe veszi a Lisszaboni szerződésben rögzített demokratikus mechanizmussal létrejött sikeres és széles körben támogatott európai polgári kezdeményezéseket, akkor maga az Unió veszti el hitelét a polgárok szemében;
12. felkéri a Bizottságot tájékoztatási és oktatási intézkedések uniós szintű bevezetésére a vízhasználat kultúrája – mint közös ügy – előmozdítása érdekében, valamint kéri az érdeklődést felkeltő intézkedések foganatosítását, az ésszerűbb (víztakarékos) egyéni magatartásformák előmozdítását, lépések megtételét a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásra vonatkozó tudatos politikák kidolgozásával kapcsolatban, valamint a nyilvános, részvételi alapú és átlátható vízgazdálkodás támogatását;
13. szükségesnek tartja a vízkészletek ésszerű felhasználását, újrahasznosítását és újrafelhasználását ösztönző politikák kialakítását, ezek ugyanis az integrált vízgazdálkodás létfontosságú vonatkozásai; úgy véli, ez hozzájárulna a költségek csökkentéséhez, segítené a természeti erőforrások megóvását és biztosítaná a környezet megfelelő fenntartását;
14. felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen a vízkészletek felvásárlásától és a hidraulikus rétegrepesztéstől elriasztó intézkedéseket, és az ilyen gyakorlatokat tegye környezeti hatástanulmányok tárgyává;

A vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való jog

15. emlékeztet, hogy az ENSZ megerősítette, hogy a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jog mindenkit feljogosít a jó minőségű, biztonságos, fizikailag elérhető, megfizethető, elegendő és elfogadható víz személyes és háztartási célokra való felhasználására; rámutat, hogy egy másik ENSZ-ajánlással összhangban a háztartásonkénti bevételek 3%-át kellene a vízdíj legmagasabb összegének tekintetni ott, ahol a vízért fizetni kell;
16. támogatja az Egyesült Nemzetek Szervezetének a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi joggal foglalkozó különmegbízottját, és hangsúlyozza az e jog elismertetéséért folytatott munkájának, valamint elődje

munkájának jelentőségét;

17. sajnálatát fejezi ki, hogy a Vízgazdálkodási Világprogram (World Water Assessment Programme – WWAP) szerint a 28 tagú Unióban még mindig több mint 1 millió olyan ember él, aki nem fér hozzá a biztonságos és tiszta ivóvízhez, a lakosságnak pedig csaknem 2%-a nem fér hozzá a megfelelő higiéniai körülményekhez, és ezért azonnali intézkedésre sűrgeti a Bizottságot;
18. felszólítja a Bizottságot a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jog, illetve a víz közjóként és valamennyi uniós polgár számára alapvető értéként, nem pedig árucikként történő elismerésére; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy 2008 óta, a pénzügyi és gazdasági válság, valamint a megszorítási politikák következményeképpen, melyek következtében Európában nőtt a szegénység és emelkedett az alacsony jövedelmű háztartások száma, egyre több embernek okoz problémát a vízszámla kifizetése, és a megfizethetőség egyre nagyobb aggodalmat okozó kérdés; az emberi jogok megsértésének tekinti, és elítéli a vízellátás szüneteltetését és a vízhálózatról való erőszakos lekapcsolást, és kéri a tagállamokat, hogy haladéktalanul vessenek véget az olyan helyzeteknek, amikor a vízszámlák kifizetésének az alacsony jövedelmű háztartásokat érintő társadalmi-gazdasági tényezőkből fakadó elmaradása következtében teszik ezt; üdvözli, hogy néhány uniós tagállamban „vízbanknak” keresztelt megoldással, illetve minimumkvótával igyekeznek segíteni a legsérülékenyebb társadalmi rétegek közműterheit, szavatolva ezzel, hogy a vízhez való jog az alapvető jogok elidegeníthetetlen részét képezze;
19. felszólítja a Bizottságot, hogy tekintettel a közelmúlt gazdasági válságára, fogjon össze a tagállamokkal, valamint a regionális és helyi hatóságokkal, és készítsen egy vízhiányról – többek között a hozzáféréssel és a megfizethetőséggel kapcsolatos problémákról – szóló tanulmányt; sűrgeti a Bizottságot a vízszolgáltatók közötti nonprofit együttműködés további támogatására és előmozdítására a kevésbé fejlett és vidéki térségekben működő szolgáltatók megsegítése érdekében, így támogatva az említett térségekben élő valamennyi polgár jó minőségű vízhez való hozzáférését;
20. felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat a területeket, ahol a vízhiány létező vagy lehetséges probléma, és segítsen az érintett tagállamoknak, régióknak és területeknek, különösen a vidéki és a nélkülöző városi területeknek e probléma megfelelő kezelésében;
21. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a víz tulajdonlásával és a vízgazdálkodással kapcsolatos állítólágos semlegessége ellentmond a trojka által néhány tagállamra ráerőltetett privatizációs programoknak;
22. elismeri – ahogy a víz-keretirányelvben is szerepel –, hogy a víz nem árucikk, hanem az emberi élethez és méltósághoz elengedhetetlen közjó, és emlékezteti a Bizottságot, hogy az Unió köteles semleges maradni a vízügyi vállalkozások tulajdoni rendszerére irányadó nemzeti döntéseket illetően, ezért a gazdasági kiigazítási programmal vagy gazdaságpolitikai koordináció bármely más uniós eljárásával összefüggésben semmi esetre sem támogathatja a vízügyi vállalkozások privatizációját; mivel ezek a szolgáltatások az általános érdekű szolgáltatások részeként alapvetően közérdekűek, felszólítja a Bizottságot, hogy véglegesen zárja ki a víz és a megfelelő higiénés

körülmények, valamint a szennyvízkezelés kérdését a belső piaci szabályozásból és minden kereskedelmi megállapodásból, és szolgáltatassa ezeket megfizethető áron, felszólítja továbbá mind a Bizottságot, mind pedig a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy mindez technikai, pénzügyi és adminisztratív szempontból is hatékony, eredményes és átlátható módon működjön;

23. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vizsgálják felül a vízügyi kormányzást, és aktív részvétel alapján, azaz az átláthatóságot és a döntéshozatali folyamat polgárok előtti nyitottságát szem előtt tartva dolgozzák át azt;
24. úgy véli, hogy a szabályozás és az ellenőrzés tekintetében meg kell óvni a víz köztulajdon jellegét, erősítve az állami irányítású, átlátható és bizonyos mértékig megosztott irányítási modelleket, amelyekben – kizárólag meghatározott esetekben – a tulajdonos közhatalóság az irányítás bizonyos elemeit a magánszektorra ruházhatná, szigorúan szabályozott feltételek mellett, valamint mindig biztosítva az ehhez az erőforráshoz és a megfelelő higiénés körülményekhez való jogot;
25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak olyan átfogó vízellátást, amelyre a megfizethetőség, a jó minőség és a demokratikus ellenőrzésnek alávetett, tisztességes munkafeltételek jellemzők;
26. felhívja a tagállamokat, hogy a vízkészletek megőrzése és megmentése, valamint a polgárok részvételének fokozása érdekében támogassák a polgárokat célzó oktatási és figyelemfelkeltő kampányok népszerűsítését;
27. felhívja a tagállamokat, hogy a vízellátási szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében biztosítsák a megkülönböztetésmentességet, garantálva az ellátást mindenki – többek között a marginalizált fogyasztói csoportok – számára;
28. felszólítja a Bizottságot, az Európai Központi Bankot és a tagállamokat, hogy támogassák azokat az önkormányzatokat az EU-ban, amelyek nem rendelkeznek a technikai segítségnyújtáshoz szükséges tőkével, az elérhető uniós támogatáshoz és kedvezményes kamatozású hosszú távú kölcsönökhöz való hozzáféréshez, különösen a jó minőségű vízellátáshoz szükséges vízügyi infrastruktúra fenntartása és megújítása céljából, valamint hogy vízellátási és szennyvíz-kezelési szolgáltatásaikat terjesszék ki a lakosság legkiszolgáltatottabb csoportjaira, többek között a szegényekre és a távoli és legkülső régiók lakosaira; hangsúlyozza a nyitott, demokratikus és részvételen alapuló kormányzás jelentőségét annak biztosítása érdekében, hogy a vízkészletekkel való gazdálkodás során a leginkább költséghatékony megoldásokat alkalmazzák a társadalom egészének javára; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak teljes átláthatóságot a vízgazdálkodási ciklusból származó pénzügyi források felhasználása tekintetében;
29. elismeri, hogy a víz- és a higiénés szolgáltatás általános érdekű szolgáltatások, és hogy a víz nem árucikk, hanem közjó, ezért olyan megfizethető áron kell szolgáltatni, amely tiszteletben tartja az embereknek a minimális vízminőséghez való jogát, és amely a felhasznált vízmennyiséggel arányosan emelkedő ár alkalmazását biztosítja; kéri a tagállamokat annak biztosítására, hogy a vízellátás és szennyvíz-elvezetés költségei tekintetében tisztességes, méltányos, átlátható és megfelelő rendszert alkalmazzanak oly

módon, hogy a lakosság minden tagja – jövedelmétől függetlenül – garantáltan hozzáférhessen színvonalas szolgáltatásokhoz;

30. megjegyzi, hogy vizet társadalmi-gazdasági kincsként kell felfogni, nem pedig pusztán a termelés egyik tényezőjeként;
31. emlékeztet arra, hogy a vízellátás alapvető fontosságú a mezőgazdaság számára a megfelelő élelmiszerhez való jog érvényesítése érdekében;
32. felszólítja a Bizottságot, hogy határozottan támogassa a tagállamoknak az öntözési, csatornázási és ivóvíz-ellátási szolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrák fejlesztésére és javítására tett erőfeszítéseit;
33. úgy véli, hogy az ivóvíz-irányelv az EU-ban mindenütt nagyban hozzájárult a jó minőségű ivóvíz rendelkezésre állásának biztosításához, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hathatós módon lépjenek fel a csapvíz fogyasztásának előmozdításából származó környezetvédelmi és egészségügyi előnyök megszerzése érdekében;
34. emlékezteti a tagállamokat az uniós jog végrehajtása során rájuk háruló felelősségre; sürgeti a tagállamokat, hogy teljes körűen hajtsák végre az ivóvíz-irányelvet és az összes kapcsolódó jogszabályt; emlékezteti a tagállamokat, hogy azonosítsák kiadási prioritásaikat, teljes mértékben használják ki az új (2014 és 2020 közötti) pénzügyi programozási időszakban a vízügyi ágazatban nyújtott uniós pénzügyi támogatásban rejlő jelentős lehetőségeket, különösen azáltal, hogy beruházási prioritásaikat kifejezetten a vízgazdálkodásra összpontosítják;
35. emlékeztet, az uniós vízpolitikai célkitűzéseknek a közös agrárpolitikába történő integrálásáról szóló, az Európai Számvevőszék által készített jelentés következtetéseire, amelyek megállapítják, hogy „a közös agrárpolitika által a vízügyi problémák kezelésére jelenleg használt eszközök a vízzel kapcsolatos nagyra törő szakpolitikai célokhoz képest mindeddig nem értek el kellő eredményt”; meggyőződése, hogy a vízpolitika szervezettebb összekapcsolása más politikákkal – többek között az agrárpolitikával – döntő jelentőséggel bír a vízminőség egész Európában megvalósítandó javítása szempontjából;
36. hangsúlyozza a víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv, az ivóvíz-irányelv, valamint a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv maradéktalan és hatékony végrehajtásának jelentőségét, és úgy véli, hogy elengedhetetlen ezen irányelvek, valamint a tengeri környezetről, a biológiai sokszínűségről és az árvízvédelemről szóló irányelvek végrehajtásának megfelelőbb összehangolása; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Unió ágazati politikai eszközei nem járulnak hozzá elegendő mértékben az elsőbbségi anyagokra vonatkozó környezetminőségi szabványok teljesítéséhez, valamint – a víz-keretirányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 16. cikkének (6) bekezdésével összhangban – az elsőbbségi veszélyes anyagok bevezetésének, kibocsátásának és veszteségének megszüntetésére vagy fokozatos kivezetésére vonatkozó célkitűzés teljesítéséhez; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tartsák szem előtt, hogy az illegális és szabályozatlan veszélyeshulladék-lerakókból vagy a kőolaj-feltárásból és -kitermelésből származó szennyezés megelőzése

érdekében a vízgazdálkodást horizontális tényezőként be kell építeni az olyan más szakpolitikai területekre – az energiára, a mezőgazdaságra, a halászatra, a turizmusra stb. – vonatkozó szabályozásba, amelyek a vízgazdálkodás szempontjából alapvető jelentőséggel bírnak; emlékeztet arra, hogy a közös agrárpolitika keretei között a kölcsönös megfeleltetés tekintetében jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket állítottak, amelyek alapját a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó meglévő uniós jogszabályok, valamint a helyes mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó feltételrendszer – többek között a vízre vonatkozó – szabályai képezik; emlékeztet, hogy a mezőgazdasági termelőknek meg kell felelniük e szabályoknak ahhoz, hogy maradéktalanul megkaphassák a közös agrárpolitika keretében számukra folyósítandó kifizetéseket;

37. kéri a tagállamokat, hogy

- írják elő a vízszolgáltatók számára a víz fizikai-kémiai jellemzőinek a vízszámlán való feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget;
- a vízkészletek elérhetőségének megfelelően készítsenek városfejlesztési terveket;
- fokozzák a szennyező anyagok ellenőrzését és nyomon követését, és tervezzenek a mérgező anyagok eltávolítására és ártalmatlanítására irányuló azonnali intézkedéseket;
- hozzanak az európai vízvezetékek jelentős szivárgásainak csökkentését és a nem megfelelő vízellátó-hálózatok megújítását célzó intézkedéseket;

38. szükségesnek tartja elsőbbségi sorrend vagy hierarchia felállítását a fenntartható vízhasználat terén; felkéri a Bizottságot, hogy – szükség esetén – készítsen elemzést és tegyen javaslatokat;

39. hangsúlyozza, hogy a tagállamok az ENSZ-nyilatkozat támogatásával elkötelezték magukat a vízhez való jog érvényre juttatása mellett, és hogy ezt a jogot az Európai Unióban a polgárok és a gazdasági szereplők többsége támogatja;^{40.} hangsúlyozza, hogy a Right2Water európai polgári kezdeményezés és célkitűzései iránt számos polgár fejezte ki támogatását Németországban, Ausztriában, Belgiumban, Szlovákiában, Szlovéniában, Görögországban, Finnországban, Spanyolországban, Luxembourgban, Olaszországban és Írországon is, akik kinyilvánították véleményüket a víz és annak tulajdonlása, illetve az ellátás kérdésében;

41. megállapítja, hogy 1998 óta Petíciós Bizottsága minden évben számos petíciót kap sok tagállam uniós polgáraitól, akik aggodalmuknak adnak hangot a vízellátás, a vízminőség és a szennyvízgazdálkodás miatt; felhívja a figyelmet arra a petíciók benyújtói által helytelenített számos negatív tényezőre – például a hulladéklerakókra, a hatóságok mulasztására a vízminőség ellenőrzése terén, valamint a szabálytalan vagy jogellenes mezőgazdasági és ipari gyakorlatokra –, amelyek számlájára írható a rossz vízminőség, és amelyek így hatást gyakorolnak a környezetre és az emberek és állatok egészségére; úgy véli, hogy e petíciók azt bizonyítják, hogy a polgárok valóban érdekeltek a vízzel kapcsolatos fenntartható uniós jogszabályok alapos végrehajtásában és továbbfejlesztésében;

42. határozottan szorgalmazza, hogy a Bizottság vegye komolyan a polgárok e petíciókban megfogalmazott aggodalmait és figyelmeztetéseit, és tegye meg a szükséges lépéseket, különösen mivel sürgősen foglalkozni kell a vízkészleteknek a túlzott fogyasztásból és az éghajlatváltozásból származó csökkenésével, amíg nem késő megakadályozni a szennyezést és a helytelen gazdálkodást; aggodalmának ad hangot a vízminőséggel és vízgazdálkodással kapcsolatos kötelezettségszegési eljárások száma miatt;
43. felszólítja a tagállamokat, hogy a víz-keretirányelv végrehajtásának kulcselemeként minél előbb készítsék el vízgyűjtő-gazdálkodási terveiket, és e terveket megfelelően hajtsák végre, teljes mértékben tiszteletben tartva az elsőbbséget élvező ökológiai kritériumokat; felhívja a figyelmet arra, hogy bizonyos tagállamok egyre gyakrabban szembesülnek pusztító árvizekkel és az azok által a helyi lakosságra gyakorolt súlyos hatásokkal; rámutat arra, hogy a víz-keretirányelv szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az árvizekről szóló irányelv értelmében kidolgozott árvíz-kockázat-kezelési tervek nagy lehetőséget kínálnak az eszközök közötti szinergiák kiaknázására, így segítve a kellő mennyiségű tiszta víz biztosítását, egyúttal csökkentve az árvíz-kockázatot; emlékeztet továbbá arra, hogy minden tagállamnak központi weboldalt kell készítenie a víz-keretirányelv végrehajtására vonatkozó információkról, elősegítve a vízminőség és a vízgazdálkodás áttekintését;

Vízszolgáltatások és a belső piac

44. megjegyzi, hogy Unió-szerte több ország, például Spanyolország, Portugália, Görögország, Írország, Németország és Olaszország is tapasztalta már, hogy a vízszolgáltatások állami kézről való potenciális vagy tényleges kikerülése komoly aggodalmakat keltett a polgárok körében; emlékeztet, hogy a vízgazdálkodás módjának kiválasztása az Európai Unió működéséről szóló szerződés 14. cikkében és az általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26. sz.) jegyzőkönyvben – amely hangsúlyozza, hogy a közszolgáltatásoknak sajátos jelentőségük van a társadalmi és területi kohézió szempontjából az Unióban – meghatározott szubszidiaritás elvén alapul; emlékeztet arra, hogy a vízellátási és a szennyvízkezelési közszolgáltatásokat nyújtó társaságok általános érdekű szolgáltatók, és általános küldetésük, hogy a lakosság minden tagja számára társadalmilag elfogadható áron jó minőségű vizet biztosítsanak, és a lehető legkisebbre csökkentsék a szennyvíz által a környezetre gyakorolt káros hatásokat;
45. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban a Bizottságnak semlegesnek kell maradnia a vízszolgáltatások tulajdonlásáról szóló nemzeti döntések tekintetében, és nem támogathatja a vízszolgáltatások törvényes vagy más egyéb úton történő privatizációját;
46. megjegyzi, hogy számos tagállamban, köztük Franciaországban és Németországban is növekszik a vízszolgáltatások visszaállamosításának trendje; emlékeztet, hogy a vízszolgáltatásoknak a helyi közigazgatási szervek kezébe történő visszakerülésének lehetőségét továbbra is biztosítani kell a jövőben, mindenfajta megszorítás nélkül, valamint, hogy ezek a szolgáltatások helyi irányítás alatt maradhatnak, ha az illetékes közigazgatási szervek úgy döntenek; emlékeztet arra, hogy a víz alapvető emberi jog, amelynek hozzáférhetőnek és megfizethetőnek kell lennie mindenki számára; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak kötelessége gondoskodni arról, hogy a víz

mindenki számára biztosított legyen, szolgáltatóra való tekintet nélkül, valamint arról, hogy a szolgáltatók biztonságos ivóvizet és jobb higiénés körülményeket biztosítsanak;

47. hangsúlyozza, hogy a víz- és higiéniai szolgáltatások, például a termelés, az elosztás és a kezelés sajátos jellegére való tekintettel ezeket mindenképpen ki kell zárni az Unió által tárgyalt vagy tárgyalni kívánt valamennyi kereskedelmi megállapodásból; sürgeti a Bizottságot, hogy biztosítsa a víz- és higiéniai szolgáltatások, valamint a szennyvízkezelési szolgáltatások jogilag kötelező érvényű kizárását a jelenleg tárgyalás alatt lévő transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségből (TTIP) és a szolgáltatáskereskedelmi megállapodásból; hangsúlyozza, hogy valamennyi jövőbeni kereskedelmi és beruházási megállapodásnak tartalmaznia kell a megállapodás által érintett harmadik országok népességének az ivóvízhez való tényleges hozzáféréséről szóló olyan záradékokat, amelyek egybeesnek az Unió fenntartható fejlődésről és emberi jogokról szóló hosszú távú kötelezettségvállalásaival, valamint hogy a megállapodással érintett harmadik országok népességének az ivóvízhez való tényleges hozzáférése előfeltétele kell, hogy legyen valamennyi jövőbeli szabadkereskedelmi megállapodásnak;
48. emlékeztet azon petíciók jelentős számára, amelyek tiltakoznak az alapvető közszolgáltatások, például a vízellátás és a köztisztaság biztosításának a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségbe (TTIP) való bevonása ellen; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a vízszolgáltatók elszámoltathatóságát;
49. felhívja a Bizottságot, hogy közvetítőként segítse elő a vízszolgáltatók közötti együttműködést a bevált szabályozási, illetve más gyakorlatok és kezdeményezések megosztásán, az egymástól való tanuláson és a közös tapasztalatokon keresztül, valamint az önkéntes, referenciaértékek szerinti értékelés támogatása révén; üdvözlí a Bizottsági közlemény felhívását, amely szerint a vízügyi kérdésekben nagyobb átláthatóságot kell teremteni, és elismeri az eddig tett erőfeszítéseket, miközben megjegyzi, hogy minden referenciaértékek szerinti értékelésnek önkéntesnek kell lennie az európai vízszolgáltatások és regionális és helyi sajátosságok rendkívüli sokfélesége miatt; megjegyzi továbbá, hogy a kizárólag pénzügyi mutatókat tartalmazó referenciaértékek szerinti értékelési gyakorlatot nem szabad egyenértékűnek tekinteni az átláthatósági intézkedésekkel, továbbá, hogy az olyan, a polgárok számára rendkívül fontos kritériumokat is magában kell foglalnia a számukra és a szabályozó szervek számára is érthető módon, mint például a vízminőség, a megfizethetőséggel kapcsolatos problémák enyhítésére irányuló intézkedések, az arra vonatkozó információk, hogy a lakosság milyen hányada fér hozzá megfelelő vízellátáshoz, valamint a nyilvánosság vízügyi kormányzásban való részvételének mértéke;
50. hangsúlyozza, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok fontos szerepet játszanak a szolgáltatók közötti tisztességes és nyílt verseny biztosításában, az innovatív megoldások és a technikai fejlődés megvalósításának elősegítésében, a hatékony és minőségi vízszolgáltatás támogatásában és a fogyasztók érdekei védelmének biztosításában; felhívja a Bizottságot, hogy a referenciaértékek szerinti értékelésnek, az egymástól való tanulásnak és a bevált szabályozási gyakorlatok cseréjének felgyorsítása érdekében támogassa az EU-n belüli szabályozási együttműködésre vonatkozó kezdeményezéseket;

51. úgy véli, hogy a megfelelő szakpolitikai intézkedések, iránymutatások és gyakorlatok kidolgozása érdekében az emberi jogok szempontjából értékelni kell az európai vízgazdálkodási és higiéniai projekteket és programokat; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy referenciaértékek szerinti értékelési rendszert (a vízminőség, megfizethetőség, fenntarthatóság, lefedettség stb. tekintetében) a vízellátási és higiéniai közszolgáltatásoknak Unió-szerte történő javítása érdekében, felelős helyzetbe hozva ezzel a polgárokat;
52. emlékeztet, hogy a Szerződésben megfogalmazott elvek kiterjednek a víz- és higiéniai szolgáltatások nyújtásával összefüggő koncessziókra, amelyeket következképpen az átláthatóság, az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartásával kell odaítélni;
53. hangsúlyozza, hogy a víz- és higiéniai szolgáltatások biztosítását, elosztását és kezelését továbbra is ki kell zárni a koncessziós szerződésekről szóló irányelvből, az irányelv bármely jövőbeni felülvizsgálata során is;
54. emlékeztet arra, hogy már a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvet is több szempontból erőteljesen ellenezte a civil társadalom, beleértve az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal, például a vízelosztási és -ellátási szolgáltatásokkal és a szennyvízkezeléssel kapcsolatos ügyeket is; emlékeztet, hogy végül arra kényszerítették az uniós intézményeket, hogy ezeket az ágazatokat azon szolgáltatások körébe sorolják, amelyeket nem lehet liberalizálni;
55. kiemeli a közszektoron belüli vízszolgáltatók közötti nonprofit együttműködésen alapuló társulások jelentős szerepét a bevált gyakorlatok cseréjében, és üdvözli, hogy a Bizottság a közleményben első alkalommal elismerte a közszektoron belüli társulások fontosságát;
56. üdvözli néhány település sikeres erőfeszítéseit az állami részvétel erősítésére a vízszolgáltatások nyújtásának javításában és a vízkészletek védelmében, és emlékeztet, hogy a helyi intézmények fontos szerepet játszanak a vízgazdálkodással kapcsolatos döntéshozatali eljárásban;
57. felszólítja a Régiók Bizottságát, hogy fokozza részvételét ebben az európai polgári kezdeményezésben, hogy ezzel erőteljesebb részvételre sarkallja a regionális hatóságokat;
58. emlékeztet arra, hogy az Aarhusi Egyezményben foglaltak szerint a környezetvédelemmel kapcsolatos ügyekben biztosítani kell az igazságszolgáltatáshoz és az információhoz való hozzáférést, valamint a nyilvánosság részvételét a döntéshozatalban; ezért felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és azok regionális és helyi hatóságait, hogy tartsák be az Aarhusi Egyezményben rögzített elveket és jogokat; emlékeztet arra, hogy a döntéshozatali folyamatban való minél nagyobb részvételük elérése érdekében elengedhetetlen a polgárok tájékoztatása jogaikról; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy proaktív módon indítson kampányt, amely tájékoztatja az uniós polgárokat az Aarhusi Egyezmény keretében az átláthatóság terén elért eredményekről és a már rendelkezésükre álló hatékony eszközökről, továbbá hogy tegyen eleget az uniós intézményekre vonatkozó rendelkezéseknek; felhívja a Bizottságot, hogy a

vízszolgáltatások minőségének, fenntarthatóságának és költséghatékonyságának javítása eszközeként dolgozzon ki átláthatósági, elszámoltathatósági és részvételi kritériumokat;

59. sürgeti a tagállamokat, valamint a regionális és helyi hatóságokat, hogy tegyenek lépéseket egy vízzel kapcsolatos valódi társadalmi megállapodás létrejötte érdekében az erőforrás rendelkezésre állásának, stabilitásának és biztonságos kezelésének biztosítása céljából, legfőképp a vízszolidaritási alapok létrehozásához vagy más társadalmi cselekvési mechanizmusokhoz hasonló szakpolitikák életbe léptetésével olyan emberek támogatása céljából, akik nem tudják megfizetni a víz- és higiéniai szolgáltatásokhoz való hozzáférést, úgy, hogy mindeközben az ellátás biztonságának követelménye teljesüljön és ne sérüljön a vízhez való emberi jog; minden tagállamot arra ösztönöz, hogy más uniós tagállamokban már léteznek mintájára hozzon létre olyan társadalmi cselekvési mechanizmusokat, amelyek biztosítják az a valódi nehézségekkel küzdő állampolgárok számára az ivóvízellátást;
60. felhívja az Európai Bizottságot, hogy szervezze meg a tagállamok közötti tapasztalatcserét a vízpolitika társadalmi dimenziójáról;
61. elítéli, hogy bizonyos tagállamokban kényszerítő intézkedésként tagadják meg a víz és a megfelelő higiénés körülmények nyújtását a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott közösségektől; emlékeztet, hogy egyes tagállamokban a hatóságok a közutak elzárásával nehezítették meg a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportok vízhez való hozzáférését;
62. megállapítja, hogy a tagállamoknak különleges figyelmet kell fordítaniuk a társadalom kiszolgáltatott csoportjainak szükségleteire, valamint arra, hogy megfizethető és elérhető, jó minőségű vizet biztosítsanak ezen rászorulóknak;
63. felkér minden egyes tagállamot, hogy jelöljön ki egy vízszolgáltatással foglalkozó ombudsmant annak biztosítása érdekében, hogy a vízzel kapcsolatos kérdéseket – például a vízszolgáltatás minőségére és a hozzáférésre vonatkozó panaszokat és javaslatokat – független szerv dolgozhassa fel;
64. bátorítja a vízszolgáltató vállalatokat, hogy a vízgazdálkodási ciklusból származó bevételt a vízszolgáltatások fenntartására és javítására, illetve a vízkészletek védelmére fordítsák vissza; emlékeztet arra, hogy a vízszolgáltatás költségei megtérülésének elve magában foglalja a környezeti és az erőforrásköltségeket, miközben tiszteletben tartja mind a méltányosság, mind az átláthatóság elvét, mind pedig a vízhez való emberi jogot, valamint azt, hogy a tagállamok költségeik megtérítésére vonatkozó kötelezettségeiket a lehető legjobb módon teljesítik mindaddig, míg az nem veszélyezteti a víz-keretirányelv célkitűzéseinek elérését; azt javasolja, hogy vessenek véget azoknak a gyakorlatoknak, amelyekben a gazdasági forrásokat a vízügyi ágazattól vonják el annak érdekében, hogy más politikákat finanszírozzanak, többek között amikor a vízszámlába olyan koncessziós díjakat építenek be, amelyeket nem a vízügyi infrastruktúrára kívánnak fordítani; emlékeztet bizonyos tagállamok aggasztó infrastrukturális állapotára, ahol a nem megfelelő és elavult elosztóhálózat miatti szivárgások következtében elvesz a víz, valamint sürgeti a tagállamokat, hogy erősítsék meg az infrastruktúrára, valamint egyéb vízszolgáltatásokra irányuló beruházásokat, ami a jövőben a vízhez való emberi jog garantálásának előfeltétele;

65. felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki kötelező erejű jogszabályt annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóságok könnyen hozzáférhető és érthető formában az érintett polgárok rendelkezésére bocsássák a vízminőséggel és a vízgazdálkodással kapcsolatos összes információt, valamint hogy a polgárokat bármely vízgazdálkodási projektről megfelelő időben részletesen tájékoztassák, és konzultáljanak velük; emellett úgy véli, hogy a Bizottság által indított nyilvános konzultációban a résztvevők 80%-a elengedhetetlennek tartotta a vízminőség-ellenőrzés átláthatóságának javítását;
66. felszólítja a Bizottságot, hogy körültekintően ellenőrizze a vízgazdálkodási projektek közvetlen és közvetett uniós támogatásának felhasználását, és biztosítsa, hogy e támogatásokat csak olyan projektek esetében használják fel, amelyekre szánták őket, figyelembe véve azt is, hogy a víz kiemelt szerepet játszik az uniós polgárok közötti egyenlőtlenségek csökkentésében és az EU társadalmi, gazdasági és területi kohéziójának erősítésében; e tekintetben felhívja a Számvevőszéket, hogy ellenőrizze a hatékonysági és a fenntarthatósági szempontok megfelelő teljesülését;
67. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a kiegyensúlyozott vízgazdálkodással kapcsolatos beruházások jelenlegi hiányát, figyelembe véve, hogy a víz az uniós polgárok közös kincse;
68. felszólít ezért a vízszolgáltatók közötti fokozottabb átláthatóságra, különösen egy magán és állami irányítási kódex kidolgozása révén az uniós vízszolgáltató vállalatok számára; ennek a kódexnek a hatékonyság elvén kell alapulnia, és minden esetben összhangban kell lennie a víz-keretirányelv környezettel, gazdasággal, infrastruktúrával és a nyilvánosság részvételével kapcsolatos rendelkezéseivel; felszólít továbbá egy nemzeti szabályozó szerv létrehozására;
69. kéri a Bizottságot, hogy tartsa tiszteletben a szubszidiaritás elvét és a vízzel kapcsolatos hatásköröket és felelősségi köröket mind a különböző kormányzati szintek, mind a vízszolgáltatásokat (természetes vízforrások kezelését és állagmegőrzését); irányító helyi vízszövetségek tekintetében;
70. sajnálatosnak tartja, hogy a tagállamokban még mindig nem hajtották végre teljes mértékben a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvet; arra szólít fel, hogy az uniós pénzügyi forrásokat kiemelten azon területeken – többek között a szennyvízkezelés terén – használják fel, ahol az uniós környezetvédelmi jogszabályokat nem tartják tiszteletben; megállapítja, hogy a megfelelési arány magasabbnak bizonyult ott, ahol a költségek megtérültek és alkalmazták „a szennyező fizet” elvet, és felhívja a Bizottságot, hogy a környezet magas szintű védelmének és minősége javításának érdekében vizsgálja felül a jelenlegi eszközök megfelelőségét;
71. rámutat, hogy vízügyi területen a szolgáltatói ágazat óriási potenciált rejt a munkahelyteremtésre a környezeti integráció révén, valamint az innováció előmozdítására az ágazatok közötti technológiai átvitel, illetve az egész vízgazdálkodási ciklusra kiterjedően megvalósuló kutatás, fejlesztés és innováció révén; arra szólít fel ezért, hogy fordítsanak különös figyelmet a víz megújuló energiaként történő fenntartható felhasználásának fellendítésére;
72. sürgeti a Bizottságot, hogy a víz-keretirányelv bármely felülvizsgálata során biztosítsa,

hogya a víz megfizethetőségével kapcsolatos problémák mennyiségi értékelése váljon a tagállamok víz-keretirányelv végrehajtására vonatkozó jelentéstételének kötelező követelményévé;

73. kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) a 28 tagállamban nyomon követhesse a víz megfizethetőségével kapcsolatos kérdéseket, és jelentést készítsen azokról;
74. emlékeztet arra, hogy a megfelelő vízgazdálkodás mind ökológiai, mind környezetvédelmi szempontból kiemelt feladat lesz az elkövetkező évtizedek során, mert energetikai és mezőgazdasági követelményeket teljesít, továbbá gazdasági és társadalmi szükségleteket elégít ki;

A szennyezés költségeinek internalizálása

75. emlékeztet arra, hogy a vízszámlákon keresztül az uniós polgárok viselik a víztisztítás és vízkezelés költségeit, és hangsúlyozza, hogy olyan szakpolitikák életbe léptetése, amelyek hatékonyan egyesítik és hangolják össze a vízkészletek védelmével kapcsolatos célkitűzéseket a költségmegtakarítási módszerekkel, mint például a „forrásnál történő ellenőrzés”, hatékonyabbak és pénzügyi szempontból előnyben részesítettek; emlékeztet, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a természet állapotáról szóló 2015-ös jelentése szerint a mezőgazdaság által okozott széles körű szennyezés a folyók és a parti tengervizek több mint 40%-át érinti, 20–25% százalékuk pedig pontszerű forrásokból, például ipari létesítményekből, szennyvízelvezető rendszerekből és szennyvíztisztító hálózatokból származó szennyezéseknek van kitéve; kiemeli a víz-keretirányelv és az ivóvíz-irányelv tényleges végrehajtásának, a végrehajtás tekintetében a jobb koordináció, a jogszabályalkotás során a nagyobb koherencia, valamint olyan proaktív intézkedések foganatosításának fontosságát, amelyek célja a vízkészletek megmentése és a vízgazdálkodás hatékonyságának lényeges növelése minden területen és ágazatban (az iparban, a háztartásokban, a mezőgazdaságban és az elosztási hálózatokban egyaránt); emlékeztet arra, hogy a természeti területek, mint például az édesvízi ökoszisztémák fenntartható védelmének biztosítása szintén kulcsfontosságú a fejlődéshez, és döntő az ivóvízellátás biztosításához, valamint a polgárokra és a gazdasági szereplőkre háruló költségek csökkentéséhez;

Az uniós kül- és fejlesztési politika a vízügyi ágazatban

76. hangsúlyozza, hogy az uniós fejlesztési politikáknak teljes mértékben magukban kell foglalniuk a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való egyetemes hozzáférést egyrészt a nonprofit elveken, másrészt az egyes országok vízszolgáltatói és munkatársai közötti szolidaritáson alapuló közszektoron belüli társulások előmozdításán keresztül, és számos eszközt kell felhasználniuk a közszektoron belüli társulásoktól kezdve a bevált gyakorlatok és a tudástranszfer támogatásán keresztül az ágazaton belüli együttműködési programok kidolgozásáig; megismétli, hogy a tagállamok fejlesztési politikáinak el kell ismerniük a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogi dimenzióját, valamint hogy a jogokon

alapuló megközelítés szükségessé teszi a jogszabályi keretek támogatását, a finanszírozást és a civil társadalom szerepének megerősítését is e jogok gyakorlatban való érvényesítésének érdekében;

77. újra megerősíti, hogy az elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű ivóvízhez való hozzáférés alapvető emberi jog, és úgy véli, hogy a nemzeti kormányok kötelessége ennek biztosítása;
78. a hatályos uniós jogszabályoknak és az azokban foglalt követelményeknek megfelelően kiemeli az Unión belüli, valamint az Unió határain kívüli víz és vízkészletek minősége, tisztasága és biztonsága rendszeres értékelésének fontosságát;
79. kiemeli, hogy a biztonságos ivóvíz és a megfelelő higiénés körülmények biztosítására nyújtott támogatásnak elsőbbséget kell élveznie az uniós források elosztása és a támogatások programozása során; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő pénzügyi támogatást a vízügyi kapacitásbővítési intézkedésekhez, a meglévő nemzetközi platformokra és kezdeményezésekre támaszkodva, és együttműködve azokkal;
80. hangsúlyozza, hogy a vízellátási, szennyvízkezelési és higiéniai (WASH) ágazatoknak kiemelt elsőbbséget kell élvezniük mind a hivatalos fejlesztési támogatások (ODA) terén, mind a nemzeti költségvetésekben; emlékeztet arra, hogy a vízgazdálkodás kollektív felelősség; a segélynyújtás különböző módjait illetően támogatja a nyitottságot, ám elvárja a fejlesztéshatékonyság és a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia alapelveinek szigorú betartását, a szegénység felszámolásának folyamatos középpontba helyezését, valamint a fejlesztési hatás maximalizálását; ebben a tekintetben támogatja a helyi közösségek bevonását a fejlődő országokban induló projektek megvalósításába, valamint a közösségi tulajdon elvét;
81. hangsúlyozza, hogy bár a biztonságos ivóvízre vonatkozó millenniumi fejlesztési cél elérése irányában stabil a haladás, világszerte 748 millió ember nem fér hozzá a jobb vízellátáshoz, és becslések szerint legalább 1,8 milliárdan fekáliával szennyezett vizet fogyasztanak, a megfelelő higiénés körülmények biztosításának célja pedig messze van még a teljesítéstől;
82. emlékeztet arra, hogy a felszín alatti vízzel való fenntartható gazdálkodás biztosítása elengedhetetlen a szegénység csökkentéséhez és a közös jólét eléréséhez, mivel a felszín alatti víz a városban és vidéken élő szegények számára a tiszta ivóvízhez jutás potenciális forrása;
83. felszólítja a Bizottságot, hogy a vizet a fenntartható mezőgazdasággal együtt vegye fel a Változtatási program pontjai közé;
84. úgy véli, hogy a víz kérdését kell helyezni a 2015. év két legnagyobb nemzetközi eseménye – a 2015 utáni menetrendről, valamint az éghajlatváltozásról (COP21) szóló csúcstalálkozó – előkészítésére irányuló tevékenységek középpontjába; határozottan támogatja a 6. fejlesztési cél – a víz rendelkezésre állása, valamint a fenntartható vízgazdálkodásnak és a megfelelő higiénés körülményeknek a 2030-ig mindenki számára történő biztosítása – felvételét a 2015 szeptemberében elfogadandó

fenntartható fejlesztési célok közé; megismétli, hogy a szegénységnek a 2015 utáni időszakra vonatkozó folyamat révén történő felszámolása csak akkor lehetséges, ha biztosítjuk, hogy mindenki mindenhol hozzáférjen a tiszta vízhez és az alapvető higiénés körülményekhez; hangsúlyozza, hogy az összes fenntartható fejlődési cél megvalósításához a jelenleginél sokkal több támogatást kell mobilizálni a fejlesztésre mind a fejlett, mint a fejlődő országokból; globális felüyeleti mechanizmus kialakítására szólít fel, hogy valamennyi országban nyomon követhetők legyenek a biztonságos ivóvízhez való egyetemes hozzáférés, a víztartalékok fenntartható használata és fejlesztése és a méltányos, részvételen alapuló és elszámoltatható vízügyi kormányzás terén eddig elért eredmények; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a segély hatékony módon történő felhasználását, valamint azt, hogy a segély célirányosabban a vízszolgáltatás, szennyvízkezelési és higiéniai ágazatokba (WASH) kerüljön a 2015 utáni fejlesztési menetrend távlatában;

85. kiemeli, hogy az éghajlatváltozás miatt egyre növekszik a vízhiány veszélye; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a COP21 témái közé vegyék fel a vízkészletekkel való stratégiai gazdálkodást és hosszú távú alkalmazkodási terveket annak érdekében, hogy a jövőbeni globális éghajlat-változási megállapodás a vízzel kapcsolatban az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes megközelítést foglaljon magában; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes vízügyi infrastruktúra kulcsfontosságú a fejlődéshez és a szegénység csökkentéséhez; megismétli, hogy az éghajlatváltozás következményeinek mérséklésére irányuló folyamatos erőfeszítések, valamint a vízkészletekkel való gazdálkodás fejlesztése nélkül veszélybe kerülhetnek a szegénység csökkentésére vonatkozó célkitűzések, a millenniumi fejlesztési célok és a fenntartható fejlődés valamennyi gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziója tekintetében;
86. aggodalommal jegyzi meg, hogy a fejlődő világban a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés hiánya még inkább sújtja a lányokat és a nőket, különösen az iskoláskorúakat, amennyiben az iskolából való távolmaradás és lemorzsolódás aránya összefüggésben áll a tiszta, biztonságos és elérhető higiénés körülmények hiányával;
87. felhív arra, hogy az uniós és tagállami források elosztásakor vegyék figyelembe a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogával foglalkozó különleges ENSZ-előadó ajánlását, különös tekintettel a kisléptékű infrastruktúra előnyben részesítésére, valamint arra, hogy több forrást kell szentelni a működtetésre és fenntartásra, a kapacitásépítésre és a tájékoztatásra;
88. aggodalommal jegyzi meg, hogy a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogával foglalkozó különleges ENSZ-előadó szerint a nyomornegyedekben élőknek általában többet kell fizetniük, mint a szabályos településeken élőknek, miközben szabályozatlan, rossz minőségű szolgáltatásokban részesülnek; sürgeti a fejlődő országokat, hogy kezeljék kiemelten a hátrányos helyzetű és elszigetelt emberek számára nyújtott szolgáltatásokat a költségvetési források elosztása során;
89. emlékeztet, hogy az Egészségügyi Világszervezet nyilatkozata szerint – normális esetben, a legújabb innovatív vízkezelési és víztakarékossági technológiák alkalmazása

nélkül – fejenként napi 100–200 liter víz az ideális, de megjegyzi, hogy 50–100 liter vízre van szükség a legalapvetőbb szükségletek kielégítéséhez és az egészségügyi kockázatok minimálisra csökkentéséhez; rámutat, hogy az elismert alapvető emberi jogoknak megfelelően a népesség alap-vízellátási szükségletének kielégítéséhez nélkülözhetetlen az egy főre jutó minimumkvóta megállapítása;

90. hangsúlyozza, hogy az alap-vízellátáshoz való hozzáférés követelményének elvitathatatlan alapvető emberi jognak kell lennie, amelyet implicit és kifejezett módon megerősít a nemzetközi jog, a nyilatkozatok és az államok gyakorlata;
91. kéri a kormányokat, a nemzetközi segélyszervezeteket, a nem kormányzati szervezeteket és helyi közösségeket, hogy munkálkodjanak annak elérése érdekében, hogy mindenki rendelkezzen az alap-vízellátáshoz való hozzáféréssel, és hogy biztosítsák a vízhez való emberi jog érvényesülését;
92. felkéri a tagállamokat, hogy az Egészségügyi Világszervezet iránymutatásai alapján vezessenek be olyan árpolitikát, amely tiszteletben tartja az embereknek a minimális mennyiségű, az élethez nélkülözhetetlen vízhez való jogát, és amely a felhasznált vízmennyiséggel arányosan emelkedő ár alkalmazásával bünteti a pazarlást;
93. ésszerű vízfogyasztást biztosító intézkedések meghozatalára ösztönöz a pazarlás elkerülése érdekében;
94. elismerését fejezi ki azon vízszolgáltatóknak, amelyek éves forgalmuk bizonyos százalékát vízgazdálkodási partnerségek támogatására fordítják a fejlődő országokban, és arra ösztönzi a tagállamokat és az Uniót, hogy teremtsék meg az ilyen partnerségek kialakításához szükséges jogi keretet;
95. felhív a külső segítségnyújtás révén megvalósított projektek hatékony felügyeletére; hangsúlyozza a finanszírozási stratégiák és költségvetések ellenőrzésének szükségességét annak biztosítása érdekében, hogy az elkülönített forrásokból a vízhez való hozzáférés terén fennálló eltéréseket és egyenlőtlenségeket orvosolják, tiszteletben tartva a megkülönböztetésmentességhez, az információhoz való hozzáféréshez, valamint a részvételhez való emberi jogi elveit;
96. felkéri a Bizottságot, hogy az Európai Befektetési Terv keretei között részesítse előnyben az előregező ivóvízhálózat felújítását oly módon, hogy az erre irányuló terveket felveszi az uniós projektek listájára, tiszteletben tartva ugyanakkor azt az általános alapelvet, miszerint az Unió által támogatott projektek nem termelhetnek nyereséget a kedvezményezetteknek, de segíthetik őket pénzügyi mérlegük kiegyenlítésében; e tekintetben hangsúlyozza e projekteknek a nem áttelepíthető munkahelyekre esetlegesen kifejtett húzóhatását, segítve ezzel az európai környezetbarát gazdaság ösztönzését;
97. felhívja a Bizottságot, hogy segítse a hálózatok állapotfelmérésének tagállami megvalósításához szükséges ismeretek megosztását, lehetővé téve ezáltal a felújítási munkák megkezdését a pazarlás megszüntetése érdekében;
98. a fogyasztók vízzel kapcsolatos jobb tájékoztatása és a vízkészlet gazdaságosabb

felhasználásának elősegítése érdekében kéri az átláthatóság növelését; e tekintetben ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa a tagállamok bevonásával végzett munkáját a vízzel kapcsolatos információs rendszer létrehozására vonatkozó nemzeti tapasztalatok cseréjét illetően;

99. felhívja a Bizottságot, hogy a vízzel és a higiénával kapcsolatos nemzetközi együttműködések keretében tanulmányozza a pénzügyi támogatási eszközök európai szintű kiterjesztésének a lehetőségét;
100. hangsúlyozza, hogy a vízforrásokkal való hatékony és méltányos gazdálkodás a helyi önkormányzatok szolgáltatási képességein múlik; ezért felhívja az Uniót, hogy továbbra is támogassa a fejlődő országokban a vízügyi kormányzás és infrastruktúra megerősítését, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetett vidéki lakosság szükségleteire;
101. támogatja az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP) által indított Vízügyi Szolidaritási Platformot, amelynek célja a helyi önkormányzatok bevonása a vízellátással összefüggő problémák megoldásainak keresésébe; üdvözli továbbá a bizonyos tagállamok polgárai és kormányai által indított „1% szolidaritás a vízért és a megfelelő higiénés körülményekért” kezdeményezést és egyéb olyan kezdeményezéseket, amelyek fogyasztási díjakból származó összegekkel támogatják a fejlődő országokban indított projekteket; megjegyzi, hogy számos vízközmű-szolgáltató valósított meg hasonló kezdeményezéseket; megismétli a Bizottsághoz intézett az irányú kérését, hogy bátorítsa az e téren és egyéb területeken szerveződő szolidaritási kezdeményezéseket, például információ terjesztése, a partnerségek kialakításának megkönnyítése és a tapasztalatcsere révén, beleértve a Bizottság és a tagállamok közti társulás lehetőségét, kiegészítő uniós támogatással az e kezdeményezés keretében végrehajtott projektek számára; különösen ösztönzi a fejlődő országok közszektori közötti társulások támogatását a vízközművek terén, az ENSZ Emberi Települések Programja által koordinált Globális Vízügyi Szolgáltatók Partnerségi Szövetségével (GWOPA) összhangban;
102. felkéri a Bizottságot, hogy indítsa újra a Vízalap eszközt, amely a helyi közösségek kapacitásépítési intézkedéseinek előmozdítása révén a fejlődő országokban hatékonyan bizonyult a vízszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés elősegítésében;
103. üdvözli, hogy Európa-szerte jelentős támogatásban részesül a tiszta vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogként való elismeréséről szóló ENSZ-határozat;

◦
◦ ◦

104. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Az európai polgári kezdeményezés 2012. április 1. óta áll rendelkezésre a részvételi demokrácia új mechanizmusaként. Az Európai Bizottság nyilatkozata szerint az volt a szándékuk, hogy a polgárok aktívabb szerepet játsszanak az európai politikai folyamatokban, ezt az egyedi eszközt pedig úgy tervezték meg, hogy az Unió polgárai közvetlenül befolyásolhassák és alakíthassák az európai politikai menetrendet.

Az európai polgári kezdeményezés szabályai szerint egy ilyen kezdeményezéshez legalább egymillió aláírás szükséges legalább hét tagállamból. A „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közjó, nem árucikk!” (más néven a Right2Water) európai polgári kezdeményezés több mint 1,6 millió igazolt aláírást tartalmazott a benyújtásakor, és azóta több mint 300 000 új aláírást szerzett. Sikertült valamennyi tagállamból aláírást szereznie (amelyek közül 13 érte el a kvótát), és ez lett az első sikeres európai polgári kezdeményezés.

A Right2water európai polgári kezdeményezés központi célkitűzései a következők voltak:

- az uniós intézmények és a tagállamok kötelesek legyenek biztosítani, hogy a teljes lakosságot megillessen a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való jog;
- a vízszolgáltatás és a vízkészlet-gazdálkodás ne tartozhasson belső piaci szabályok hatálya alá, és a vízszolgáltatásokat zárják ki a liberalizációból;
- az Unió fokozza a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való általános hozzáférés megvalósítását célzó erőfeszítéseit.

A széles körű felhívás és a vízhez való emberi jog fontosságának egyértelmű jeleként a 2014. májusi európai választások előtt az ötből négy bizottsági elnökjelölt nyilvánosan is támogatta a Right2Water európai polgári kezdeményezést, köztük a posztot végül elnyerő Jean-Claude Juncker is.

Az Európai Bizottság 2014 márciusában adta ki az első sikeres európai polgári kezdeményezésről szóló hivatalos válaszát.

A közlemény helyenként tartalmaz üdvözlendő pozitív állításokat, mint például:

- a víz nem árucikk;
- a vízszolgáltatások biztosítása rendszerint a helyi hatóságok feladata, mivel ezek állnak legközelebb a polgárokhoz;
- és ami nagyon fontos, a víz- és a higiéniai szolgáltatásokat ki kell zárni a koncessziós szerződésekről szóló irányelvből.

Mindazonáltal a Bizottság homályos válaszát igen csalódottan vették kézhez a Right2Water európai polgári kezdeményezés szervezői. A válasz nem foglalkozik az aláírók azon alapvető követelésével, hogy kötelezze el magát a vízhez való emberi jog elismeréséről szóló

jogszabály iránt, ami nemcsak a vízhez való emberi jogra vonatkozik, hanem magára az európai polgári kezdeményezés mechanizmusának hitelességére.

A bizottsági válasz további csalódottságot okozó elemei:

- a Bizottság nem ad biztosítékot a víz- és a higiéniai szolgáltatások kizárására a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerséghez hasonló kereskedelmi megállapodásokból;
- nincs biztosíték a víz- és a higiéniai szolgáltatások további liberalizálásának megakadályozására.

A vízhez való emberi jog

A 15. sz. általános megjegyzésében az ENSZ felvázolta a vízhez való jog hatályát, és tisztázta, hogy mit jelent a személyes és háztartási célokra való felhasználásra szolgáló biztonságos, fizikailag elérhető, megfizethető, elegendő és elfogadható víz.

E kulcsfontosságú szempontok egyike, a megfizethetőség azt jelenti, hogy sem egyénektől, sem csoportoktól nem szabad azért megtagadni a biztonságos ivóvizet, mert nem tudják megfizetni. Ez a követelmény azt is kiemeli, hogy a költségmegtérülés nem lehet a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés akadály, főleg a szegények számára. Ajánlás született arról is, hogy a háztartási bevételek legfeljebb 3%-át szabadna a vízért kifizetni ott, ahol fizetni kell érte.

Az Egészségügyi Világszervezet ajánlása szerint fejenként napi 50–100 liter vízre van szükség a legalapvetőbb szükségletek kielégítéséhez és az egészségügyi aggályok minimálisra csökkentéséhez. A minimumérték fejenként napi 20–25 liternek felel meg, azonban ez már egészségügyi aggályokat vet fel, mert ez a mennyiség nem elegendő az alapvető higiénés és fogyasztási követelmények kielégítéséhez. Az ajánlott 50–100 liter emellett nem biztos, hogy elegendő például olyan csoportok számára, mint a terhes nők, a HIV-vel/AIDS-szel fertőzöttek vagy a szoptató anyák.

Vízszolgáltatások és a belső piac

Bár az Európai Bizottság azt nyilatkozta, hogy meg kell őriznie semlegességét a víz tulajdonlásáról szóló nemzeti döntéseket illetően, részt vesz a trojkában is, amely szerette volna bevezetni a vízszolgáltatások privatizációját a programországokban.

A víz és a vízellátás alkotta természetes monopólium egyedisége, valamint az emberi élethez és egészséghez való nélkülözhetetlensége miatt az Európai Bizottságnak el kell ismernie az európai polgároknak a víz és a vízszolgáltatások kezelése iránt megnyilvánuló tömeges aggályát. Ez idáig az Európai Bizottság verseny- és piactalapú megközelítést részesített előnyben a víz- és a higiéniai szolgáltatások liberalizálásával a közszolgáltatások szerepét elismerő, jogokon alapuló megközelítés helyett.

A Right2Water kampányhoz az uniós polgárok tömegeinek mozgósítása tükrözi az egyes tagállamokban létező mozgalmakat. Írországból, Görögországból, Olaszországból, Németországból és Spanyolországból az elmúlt években a polgárok számára igen aggályos

kérdéssé vált a víz tulajdonlása és a vízgazdálkodás. Ugyan ez növeli a tudatosságot és a mozgósítást, Európában egyre növekszik a vízszolgáltatások visszaállamosításának trendje, általában a vízgazdálkodás magán- és liberalizált modelljeivel való elégedetlenséget és rossz tapasztalatokat követően. Bár ritka, a vízellátás magánmodellje nem jár alacsonyabb árakkal, nagyobb beruházásokkal vagy megfelelő elszámoltathatósággal. Az e modellel szembeni növekvő nyilvános ellenálás hatására olyan városok, mint például Berlin visszaállamosította a szolgáltatást Párizs és az Eau de Paris közzállalkozás példáját követve.

A vízellátás alkotta természetes monopólium miatt a vízszolgáltatók túlnyomó többsége mind Európában, mind világszinten vízközműszolgáltató, ami azt jelenti, hogy jelentős szakértelemre és tapasztalatra lehet támaszkodni. A vízközműszolgáltatók egyre nagyobb mértékben vesznek részt közszektoron belüli társulásokban, amelyek két vagy több közhatóság közötti olcsó együttműködési megállapodások a kapacitás növelése céljából a bevált gyakorlatok tudásának megosztása révén a következő területeken: műszaki segítségnyújtás, az emberi erőforrások képzése és fejlesztése, a vízszolgáltatások finanszírozása, hatékonyság, illetve a nyilvános részvétel javítása. Biztató, hogy a Right2Water európai polgári kezdeményezésre adott hivatalos válaszában az Európai Bizottság első alkalommal elismeri a közszektoron belüli társulásokat.

12.5.2015

VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről
(2014/2239(INI))

A vélemény előadója: Cristian Dan Preda

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- A. mivel az ENSZ Közgyűlésének 2010. július 28-i 64/292. sz. határozata kifejezetten elismeri a biztonságos és tiszta ivóvízhez és megfelelő higiénés körülményekhez való jogot, és erre a jogra számos más nemzetközi jogi eszköz és megállapodás is utal; mivel a biztonságos ivóvízhez és megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés elválaszthatatlanok az élethez, az egészséghez és az emberi méltósághoz, valamint a megfelelő életszínvonalhoz való jogoktól;
- B. mivel legalább 748 millió embernek nincs fenntartható hozzáférése biztonságos ivóvízhez, és a világ népességének harmada nem az alapvető higiénés körülmények között él; mivel ez a betegségek terjedése révén veszélyezteti az egészséget, amely betegségek szenvedést és halált okoznak, és nagyban akadályozzák a fejlődést; mivel naponta közel 4 000 gyerek hal meg vízzel terjedő betegségek vagy nem megfelelő tisztaságú víz és higiénés körülmények miatt; mivel az ivóvízhez való hozzáférés hiánya miatt több gyerek halálozik el, mint az AIDS, a malária és a himlő következtében együttvéve; mivel azonban egyértelműen csökkenő tendencia figyelhető meg a fenti adatokban, és ez a csökkenés felgyorsítható, és gyorsabbá is kell tenni;
- C. mivel a vízhez való hozzáférés biztonsági vetülettel is bír, amely fokozott regionális együttműködést tesz szükségessé;
- D. mivel a vízhez és megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés befolyásolja egyéb emberi jogok érvényesülését; mivel a vízzel kapcsolatos kihívások aránytalanul nagy számú nőt sújtanak, lévén a fejlődő országok szokásai alapján ők a felelősek az otthonok

vízellátásáért; mivel a nők és lányok szenvednek leginkább a vízhez való hozzáférés és a megfelelő higiénés körülmények hiányától, amely korlátozza hozzáférésüket az oktatáshoz és kiszolgáltatottabbá teszi őket a betegségekkel szemben;

- E. mivel évente három és félmillió ember hal meg vízzel terjedő betegségek miatt;
- F. mivel a vízhez való hozzáférés a fenntartható fejlődés egyik legfőbb feltétele; mivel az ivóvízellátás és a higiénés körülmények javítására összpontosító fejlesztési támogatás hatékony módja a szegénység megszüntetésére irányuló alapvető célkitűzések elérésének, valamint a társadalmi egyenlőség, a közegészségügy, az élelmezésbiztonság és a gazdasági fejlődés előmozdításának;
- G. mivel a gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmányának fakultatív jegyzőkönyve, amely 2013-ban lépett hatályba, panaszkezelési mechanizmust hozott létre, amely lehetővé teszi egyének vagy csoportok számára, hogy hivatalos panasszal éljenek – egyéb jogok megsértése mellett – például a vízhez és megfelelő higiénés szolgáltatáshoz való jog megsértése esetén;
- H. mivel a fejlődő országokban és a feltörekvő gazdaságokban minden ágazatban, különösen az energetikai ágazatban és a mezőgazdaságban, nő a víz iránti kereslet; mivel az éghajlatváltozás, az urbanizáció és a demográfiai változások számos fejlődő országban komoly fenyegetést jelentenek a víztartalékokra, és mivel 2025-re várhatóan a világ népességének kétharmada víz szűkében lévő országokban fog élni;
- I. mivel az Unió a legfőbb adományozó a vízszolgáltatás, szennyvízkezelési és higiéniai ágazatokban, és éves, globális humanitárius segélyeinek 25%-át ezen a területen működő fejlesztési partnerek támogatására fordítja; mivel azonban egy 2012-es számvevőszéki különjelentés a szubszaharai Afrika országai számára a biztonságos ivóvízhez és az alapvető higiénés körülményekhez való hozzáférést finanszírozó uniós fejlesztési támogatásokról rámutat, hogy javítani kell a segélyezés hatékonyságán, valamint az Unió által támogatott projektek fenntarthatóságán;
- J. mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése kijelentette, hogy „a vízhez való hozzáférést alapvető emberi jogként kell elismerni, mert az a földi élethez nélkülözhetetlen, ezért olyan erőforrás, amelyen az emberiségnek meg kell osztoznia”;
- K. mivel az Unió víz-keretirányelve elismeri, hogy „a víz nem szokásos kereskedelmi termék, hanem örökség, amit annak megfelelően óvni, védeni és kezelni kell”.
- L. mivel Szubszaharai Afrikában az alapvető közművek 1990-es években végbement privatizálása többek között hátráltatta a vízre és higiénés körülményekre vonatkozó millenniumi fejlesztési célok elérését, mivel a költségek megtérülésének a befektetők általi előtérbe helyezése többek között mélyítette az ilyen szolgáltatások nyújtása terén fennálló egyenlőtlenségeket, az alacsony jövedelmű háztartások kárára; mivel a vízellátás privatizációja kudarcának fényében világszerte egyre erősödik a vízügyi ágazatban az a tendencia, hogy a helyi hatóságok veszik át a vízellátási szolgáltatások működtetését a magánvállalkozásoktól;
- M. mivel az Európai Uniónak és a tagállamoknak eleget kell tenniük azoknak a

kötelezettségvállalásoknak, és számításba kell venniük azokat a célkitűzéseket, amelyeket az ENSZ és egyéb illetékes nemzetközi szervezetek keretében fogadtak el;

- N. mivel a vízhez való hozzáférés az élet, az egészség, az élelmiszer, a jólét, a fejlődés alapvető feltétele, és ezért nem tekinthető egyszerűen árunak;
1. üdvözli a Bizottság elkötelezettségét annak biztosítása iránt, hogy továbbra is a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogi dimenziója álljon fejlesztéspolitikája középpontjában¹; elismerően szól az európai polgári kezdeményezés eszközének fontosságáról, és reméli, hogy egyre hatékonyabbá válik, és mindenekelőtt jogszabályok kidolgozásához vezet;
 2. rámutat, hogy a vízhez és megfelelő higiénés körülményekhez való emberi jog szorosan összefügg számos fő globális kihívással, mint az egészségügy, az energia, az élelmezés, a foglalkoztatás, a nemek közötti egyenlőség és a környezeti fenntarthatóság; határozottan támogatja a 6. fejlesztési cél, a víz rendelkezésre állásának és a fenntartható vízgazdálkodásnak és a megfelelő higiénés körülményeknek 2030-ig mindenki számára történő biztosításának felvételét a 2015 utáni globális fejlesztési keret céljai közé, beleértve a biztonságos és megengedhető ivóvízhez való egyetemes és egyenlő hozzáférést mindenki számára; hangsúlyozza, hogy az összes fenntartható fejlesztési cél megvalósításához a jelenleginél sokkal több fejlesztési támogatást kell mobilizálni, mind a fejlett, mind a fejlődő országokból, többek közt új forrásokból és innovatív finanszírozási eszközök révén; felhívja az Európai Uniót és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az iható vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés az Egyesült Nemzetek soron következő éghajlat-változási konferenciájának (COP21) kiemelt témái között szerepeljen;
 3. emlékeztet arra, hogy a vízellátás alapvető fontosságú a mezőgazdaság számára az élelmiszerhez való jog érvényesítése érdekében;
 4. hangsúlyozza, hogy a vízhez való alapvető hozzáférés követelményének elvitathatatlan alapvető emberi jognak kell lennie, amelyet implicit és kifejezett módon megerősít a nemzetközi jog, a nyilatkozatok és az államok gyakorlata;
 5. kéri a kormányokat, a nemzetközi segélyszervezeteket, a civil szervezeteket és helyi közösségeket, hogy munkálkodjanak annak elérése érdekében, hogy mindenki rendelkezzen a vízhez való alapvető hozzáféréssel, és hogy biztosítsák a vízhez jutás emberi jogként való érvényesülését;
 6. sürgeti, hogy a „vízhez való emberi jogot” felvegyék az egyetemes emberi jogok listájára, beleértve a megfelelő mennyiségű és minőségű vízhez való hozzáférést, az élethez való kifejezett jog, valamint az egészséghez és jóléthez való tágabb jogok biztosítása érdekében,
 7. hangsúlyozza, hogy a vízellátási, szennyvízkezelési és higiéniai (WASH) ágazatoknak elsőbbséget kell élveznie mind a hivatalos fejlesztési támogatások terén, mint a nemzeti

¹ A Bizottság közleménye a „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közös, nem árucikk!” európai polgári kezdeményezéséről (COM(2014)0177), 10. o.

költségvetésekben; emlékeztet arra, hogy a vízgazdálkodás kollektív felelősség; a segélynyújtás különböző módjait illetően támogatja a nyitottságot, ám elvárja a fejlesztéshatékonyság és a politikai kohézió alapelveinek szigorú betartását, a szegénység felszámolásának folyamatos középpontba helyezését, valamint a fejlesztési hatás maximalizálását; ebben a tekintetben támogatja a helyi közösségek bevonását a fejlődő országokban induló projektek megvalósítása során, valamint a közösségi tulajdon elvét;

8. emlékeztet arra, hogy a felszín alatti víz fenntartható kezelése elengedhetetlen a szegénység csökkentéséhez és a közös jólét eléréséhez, mivel a felszín alatti víz a városban és vidéken élő szegények számára a jobb minőségű ivóvízhez jutás potenciális forrása;
9. felhív a külső segítségnyújtás révén megvalósított projektek tényleges felügyeletére; hangsúlyozza a finanszírozási stratégiák és költségvetések ellenőrzésének szükségességét, annak biztosítása érdekében, hogy az elkülönített forrásokból a vízhez való hozzáférés terén fennálló egyenlőtlenségeket orvosolják, tiszteletben tartva a diszkriminációmentesség, az információhoz való hozzáférés és a részvétel emberi jogi elveit;
10. kéri az Uniót, hogy fejlesztési támogatását fordítsa a kis léptékű infrastruktúra kiépítésére, működtetésére és fenntartására, a kapacitásépítésre és a tájékoztatásra;
11. aggodalommal jegyzi meg, hogy a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés emberi jogával foglalkozó különleges ENSZ-előadó szerint a nyomornegyedekben élőknek általában többet kell fizetniük, mint a szabályos településeken élőknek, miközben szabályozatlan, rossz minőségű szolgáltatásokban részesülnek; sürgeti a fejlődő országokat, hogy kezeljék kiemelten a hátrányos helyzetű és elszigetelt emberek számára nyújtott szolgáltatásokat a költségvetési források elosztása során;
12. hangsúlyozza, hogy a vízforrásokkal való hatékony és méltányos gazdálkodás a helyi önkormányzatok szolgáltatási képességein múlik; ezért felhívja az Uniót, hogy továbbra is támogassa a fejlődő országokban a vízügyi kormányzás és infrastruktúra megerősítését, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetett vidéki lakosság szükségleteire;
13. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy fogadjanak el olyan szakpolitikát, amely érvényt szerez a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való, az Egyesült Nemzetek Szervezete által elismert emberi jognak, továbbá elősegíti, hogy a víz és a megfelelő higiénés körülmények mindenki számára alapvető közszolgáltatás lehessenek;
14. támogatja az az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja (UNDP) által indított Vízügyi Szolidaritási Platformot a helyi önkormányzatok bevonásának érdekében a vízellátással összefüggő problémák megoldásainak keresésébe; üdvözli továbbá a bizonyos tagállamok polgárai és kormányai által indított „1% szolidaritás a vízért” kezdeményezést és egyéb olyan kezdeményezéseket, amelyek fogyasztási díjakból származó összegekkel támogatják a fejlődő országokban indított projekteket; megjegyzi, hogy számos vízközmű-szolgáltató valósított meg hasonló kezdeményezéseket; megismétli a Bizottsághoz intézett az irányú kérését, hogy bátorítsa az e téren és egyéb területeken szerveződő szolidaritási kezdeményezéseket, például információ terjesztése, a partnerségek megkönnyítése és a tapasztalatcsere révén, beleértve a Bizottság és a

tagállamok közti társulás lehetőségét, kiegészítő uniós támogatással az e kezdeményezés keretében végrehajtott projektek számára; különösen ösztönzi a fejlődő országok közszektorai közötti társulások támogatását a vízközművek terén, az ENSZ Emberi Települések Programja által koordinált Globális Vízügyi Szolgáltatók Partnerségi Szövetségével (GWOPA) összhangban;

15. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a segély hatékony módon való elköltségét, valamint több forrás biztosítását a vízszolgáltatás, szennyvízkezelési és higiéniai ágazatok (WASH) számára a 2015 utáni fejlesztési menetrend viszonylatában; kéri globális felügyeleti mechanizmus kialakítását, hogy nyomon követhetők legyenek a biztonságos ivóvízhez való egyetemes hozzáférés, a víztartalékok fenntartható használata és fejlesztése, és a méltányos, részvételen alapuló és elszámoltatható vízügyi kormányzás minden országban való erősítése terén elért eredmények;
16. kéri a fejlődő országokban tevékenykedő közületi és részben állami tulajdonú vízszolgáltató társaságokat, hogy a vízgazdálkodási ciklus során keletkezett összes profitot fordítsák a vízügyi szolgáltatások fenntartására és fejlesztésére, valamint a víztartalékok védelmére; felkéri az uniós tagállamokat, hogy támogassák a bevált módszerek cseréjét az európai vállalatok és a fejlődő országokban működő vállalatok között olyan területeken, mint a vízgazdálkodás, a vízkezelés és a vízkészletek védelme;
17. kéri a Bizottságot, hogy indítsa újra a Vízalap eszközt, amely hatékonynak bizonyult a vízszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés elősegítésében a fejlődő országokban, a helyi közösségek kapacitásépítési intézkedéseinek előmozdítása révén;
18. újra megerősíti, hogy az elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű ivóvízhez való hozzáférés alapvető emberi jog, és úgy véli, hogy a nemzeti kormányoknak kötelességük ennek biztosítása;
19. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a helyi hatóságoknak az innovatív, részvételen alapuló és demokratikus közületi vízgazdálkodás létrehozására irányuló erőfeszítéseit, amely hatékony, átlátható, és szabályozott, és tiszteletben tartja a fenntartható fejlődés célkitűzéseit;
20. hangsúlyozza, hogy a vízelosztásra elsősorban közszolgáltatásként kellene tekinteni, ezért úgy kell kialakítani, hogy mindenki számára megfizethető legyen;

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	6.5.2015
A zárószavazás eredménye	+: 25 –: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Louis Aliot, Beatriz Becerra Basterrechea, Nirj Deva, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Patrizia Toia, Joachim Zeller
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Daniela Aiuto, Tiziana Beghin, Julie Ward

13.5.2015

VÉLEMÉNY A PETÍCIÓS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről
(2014/2239(INI))

A vélemény előadója: Margrete Auken

JAVASLATOK

A Petíciós Bizottság felhívja a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. úgy véli, hogy a „Right2Water” európai polgári kezdeményezésnek a Bizottság közleményében javasolt bizottsági nyomon követése nem teljesíti a polgárok konkrét fellépéssel és jogalkotási javaslatokkal kapcsolatos elvárásait, mivel a Bizottság már bejelentette, hogy az ivóvízről szóló irányelv felülvizsgálatával és módosításokra irányuló javaslatokkal fokozni fogja az uniós vízügyi jogszabályok tagállamok általi végrehajtásának elősegítését; reméli, hogy a Bizottság és a fenntarthatóságért felelős alelnök kifejezett politikai elköteleződéséről tesz tanúbizonyságot, és biztosítja, hogy az európai polgárok megfelelő választ kapjanak az európai polgári kezdeményezésben foglalt aggodalmaikra;
2. elismeri, hogy az ENSZ-közgyűlés 64/292. számú határozatában foglaltaknak megfelelően a vízhez és a köztisztasághoz való nemzetközi emberi jog alapvető emberi jog; úgy véli, hogy a vízhez való jognak mindenki számára tisztességesen és egyenlően garantálnia kell az elegendő, biztonságos, elfogadható, fizikailag elérhető és megfizethető, személyes vagy háztartási célra felhasználható vizet; szorgalmazza, hogy a Bizottság foglalkozzon a fenntartható fejlesztési célokkal és a 2015 utáni fejlesztési menetrend folyamatával annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli célok és célértékek figyelembe vegyék a jogokat, többek között a vízhez való jogot is;
3. megismétli, hogy a Petíciós Bizottság elkötelezett amellett, hogy hangot adjon a petíciók benyújtói alapvető jogokat érintő kérdésekkel kapcsolatos aggályainak, továbbá emlékeztet arra, hogy a „Right2Water” európai polgári kezdeményezést benyújtó kérelmezők kifejezték, hogy egyetértenek azzal, hogy a vizet uniós szinten garantált

emberi jognak nyilvánítsák;

4. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a víz tulajdonlásával és a vízgazdálkodással kapcsolatos állítólagos semlegessége ellentmond a trojka által néhány tagállamra ráerőltetett privatizációs programoknak;
5. felszólítja a Bizottságot, hogy a vizet a fenntartható mezőgazdasággal együtt vegye fel a Változtatási program pontjai közé;
6. hangsúlyozza, hogy az európai polgári kezdeményezés a részvételi demokrácia fontos eszköze, amely arra szolgál, hogy a jogalkotási eljárás során meghallgatásra találjon a polgárok véleménye, továbbá, hogy egy elfogadhatónak nyilvánított és megfelelő európai polgári kezdeményezésnek elvben egy új, az európai polgári kezdeményezésben foglalt igényeket kielégítő bizottsági jogalkotási javaslatához kellene vezetnie legalább akkor, amikor a Bizottság elkötelezte magát egy ilyen javaslat benyújtására, ahogy az a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés esetében történt; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a két hónapos elemzési időszak során maximális átláthatóságot kellene biztosítani, hogy a sikeres polgári kezdeményezésnek meg kellene kapnia a Bizottság megfelelő jogi támogatását és tanácsait, továbbá megfelelő nyilvánosságot kellene biztosítani a számára, valamint támogatóit és segítőit az európai polgári kezdeményezés folyamata során mindenről, a legfrissebb fejleményekről is tájékoztatni kellene;
7. kiemeli, hogy ha nem adnak kielégítő választ az első sikeres európai polgári kezdeményezésre, az csorbíthatja az uniós polgárok európai polgári kezdeményezésbe mint demokratikus eszközbe vetett bizalmát;
8. ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság ténylegesen hajtsa végre az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletet, és folytassa az összes olyan adminisztratív teher felszámolását, amelyekkel a polgárok egy európai polgári kezdeményezés benyújtásakor vagy támogatásakor szembesülnek, és sürgeti a Bizottságot, hogy mérlegelje az európai polgári kezdeményezések közös nyilvántartási rendszerének bevezetését valamennyi tagállamban;
9. felszólítja a Bizottságot, hogy határozottan támogassa a tagállamoknak az öntözési, csatornázási és ivóvíz-ellátási szolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrák fejlesztésére és javítására tett erőfeszítéseit;
10. úgy véli, hogy még többet kellene tenni a vízminőség és a szolgáltatások tekintetében a polgárok rendelkezésére álló információk minőségének és mennyiségének javítása érdekében; kitart amellett, hogy a Bizottság által a „Right2Water” európai polgári kezdeményezésre adott válasz nem kielégítő; e konkrét európai polgári kezdeményezés tekintetében felkéri a Bizottságot, hogy folytasson komoly tájékoztató kampányt a víz területén már megtett intézkedésekről és arról, hogy ezek az intézkedések miként járulhatnak hozzá a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés célkitűzéseinek eléréséhez;
11. emlékezteti a tagállamokat az uniós jog végrehajtása során rájuk háruló felelősségre; sürgeti a tagállamokat, hogy teljes körűen hajtsák végre az ivóvízről szóló uniós irányelvet és az összes kapcsolódó jogszabályt; emlékezteti a tagállamokat, hogy azonosítsák kiadási

prioritásaikat, teljes mértékben használják ki az új (2014–2020 közötti) pénzügyi programozási időszakban a vízügyi ágazatban nyújtott uniós pénzügyi támogatásban rejlő jelentős lehetőségeket, különösen azáltal, hogy beruházási prioritásaikat kifejezetten a vízgazdálkodásra összpontosítják;

12. emlékeztet arra, hogy a vízhez és a köztisztasághoz való jog garantálására vonatkozó tagállami kötelezettség tisztességesen és megkülönböztetés nélkül teljesíthető; rámutat, hogy a tagállamok kötelesek az arra rászorulóknak számára garantálni a minőségi víz hozzáférhetőségét és megfizethetőségét, valamint azt, hogy a gazdasági szereplők biztonságos ivóvizet és jobb higiénés körülményeket biztosítsanak; felszólítja a tagállamokat megfelelő jogszabályok elfogadására, valamint olyan konkrét programok kidolgozására és végrehajtására, amelyek megfelelő finanszírozással rendelkeznek és ellenőrzöttek; megállapítja, hogy a tagállamoknak külön figyelmet kell fordítaniuk a társadalom kiszolgáltatott csoportjaira, például az olyan alacsony jövedelmű területeken és földrajzi régiókban élőkre, ahol a szegénység egyre nagyobb mértékű; felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa azokat a területeket, ahol a vízhiány létező vagy lehetséges probléma, és segítsen az érintett tagállamoknak, régióknak és területeknek, különösen a vidéki és a nélkülöző városi területeknek e probléma megfelelő kezelésében;
13. elismeri, hogy a tagállamoknak a szubszidiaritás elvével összhangban jogukban áll különböző vízellátási rendszerek között választani; kijelenti, hogy az ivóvíz sem az állami, sem a magánszolgáltatók számára nem lehet jogtalan haszon forrása; nagyobb átláthatóságot és jobb tájékoztatást kér a tagállamokban a vízgazdálkodási és vízdíjszabási rendszerekkel kapcsolatban;
14. emlékeztet arra, hogy az Aarhusi Egyezményben foglaltak szerint a környezetvédelemmel kapcsolatos ügyekben biztosítani kell az igazságszolgáltatáshoz és az információhoz való hozzáférést, valamint a nyilvánosság részvételét a döntéshozatalban; ezért felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és azok regionális és helyi hatóságait, hogy tartsák be az Aarhusi Egyezményben rögzített elveket és jogokat; emlékeztet arra, hogy a döntéshozatali folyamatban való minél nagyobb részvételük elérése érdekében elengedhetetlen a polgárok tájékoztatása jogaikról; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy proaktív módon indítson kampányt, amely tájékoztatja az uniós polgárokat az Aarhusi Egyezmény keretében az átláthatóság terén elért eredményekről és a már rendelkezésükre álló hatékony eszközökről, továbbá hogy tegyen eleget az uniós intézményekre vonatkozó rendelkezéseknek; felhívja a Bizottságot, hogy a vízszolgáltatások minőségének, fenntarthatóságának és költséghatékonyságának javítása eszközöként dolgozzon ki átláthatósági, elszámoltathatósági és részvételi kritériumokat;
15. emlékeztet arra, hogy már a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvet is több szempontból erőteljesen ellenezte a civil társadalom, beleértve az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal, például a vízelosztási és -ellátási szolgáltatásokkal és a szennyvízkezeléssel kapcsolatos ügyeket is; emlékeztet, hogy végül arra kényszerítették az uniós intézményeket, hogy ezeket az ágazatokat azon szolgáltatások körébe sorolják, amelyeket nem lehet liberalizálni;
16. megállapítja, hogy 1998 óta Petíciós Bizottsága minden évben számos petíciót kap sok tagállam uniós polgáraitól, akik aggodalmuknak adnak hangot a vízellátás, a vízminőség

és a szennyvízgazdálkodás miatt; felhívja a figyelmet arra a petíciók benyújtói által helytelenített számos negatív tényezőre – például a hulladéklerakók, a hatóságok mulasztása a vízminőség ellenőrzése terén, a szabálytalan vagy jogellenes mezőgazdasági és ipari gyakorlatok tekintetében –, amelyek számlájára írható a rossz vízminőség, és amelyek így hatást gyakorolnak a környezetre és az emberek és állatok egészségére; úgy véli, hogy e petíciók azt bizonyítják, hogy a polgárok valóban érdekeltek a vízzel kapcsolatos fenntartható uniós jogszabályok alapos végrehajtásában és továbbfejlesztésében;

17. úgy véli, hogy a vízminőséggel és a vízgazdálkodással kapcsolatos petíciók közül sokat olyan tagállamból nyújtottak be, amelyek nincsenek jól képviseltetve a 2014-ben elindított uniós szintű nyilvános konzultációban, és ezért hangsúlyozza, hogy ellentmondás lehet a nyilvános konzultáció eredménye és a petíciókban bemutatott helyzet között;
18. sajnálja, hogy a Vízgazdálkodási Világprogram (World Water Assessment Programme – WWAP) szerint az EU-28-ban még mindig több mint 1 millió olyan ember él, aki nem fér hozzá a biztonságos és tiszta ivóvízellátáshoz, a lakosságnak pedig majdnem 2%-a nem fér hozzá a megfelelő higiéniai körülményekhez, és ezért sürgeti a Bizottságot, hogy azonnal intézkedjen;
19. úgy véli, hogy a megfelelő szakpolitikai intézkedések, iránymutatások és gyakorlatok kidolgozása érdekében az emberi jogok szempontjából értékelni kell az európai vízgazdálkodási és higiéniai projekteket és programokat; felhívja a Bizottságot, hogy hozza létre egy referenciaértékek szerinti értékelési rendszert (vízminőség, megfizethetőség, fenntarthatóság, lefedettség stb.), hogy az egész Európai Unióban javítsa a vízellátási és higiéniai közszolgáltatásokat, és így felelős helyzetbe hozza a polgárokat;
20. szorgalmazza, hogy a Bizottság vegye komolyan a polgárok e petíciókban megfogalmazott aggodalmait és figyelmeztetéseit, és tegye meg a szükséges lépéseket, mivel sürgősen foglalkozni kell a vízkészletek csökkenésével, amely a túlzott fogyasztás és az éghajlatváltozás következménye, amíg nem túl késő megakadályozni a szennyezést és a helytelen gazdálkodást; aggodalmának ad hangot a vízminőséggel és vízgazdálkodással kapcsolatos kötelezettségsszegési eljárások száma miatt; emlékeztet azon petíciók jelentős számára, amelyek tiltakoznak az alapvető közszolgáltatások, például a vízellátás és a köztisztaság biztosítása transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségbe (TTIP) való bevonása ellen; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a vízszolgáltatók elszámoltathatóságát;
21. felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki kötelező erejű jogszabályt annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóságok könnyen hozzáférhető és érthető formában az érintett polgárok rendelkezésére bocsássák a vízminőséggel és a vízgazdálkodással kapcsolatos összes információt, valamint hogy a polgárokat bármely vízgazdálkodási projektről megfelelő időben részletesen tájékoztassák, és konzultáljanak velük; emellett úgy véli, hogy a Bizottság által elindított nyilvános konzultációban a résztvevők 80%-a elengedhetetlennek tartotta a vízminőség-ellenőrzés átláthatóságának javítását;
22. felszólítja a tagállamokat, hogy a víz-keretirányelv végrehajtásának kulcselemeként minél előbb készítsék el vízgyűjtő-gazdálkodási terveiket, és e terveket megfelelően hajtsák végre, teljes mértékben tiszteletben tartva az elsőbbséget élvező ökológiai kritériumokat;

felhívja a figyelmet arra, hogy egyes tagállamok egyre gyakrabban szembesülnek pusztító árvizekkel és az azok által a helyi lakosságra gyakorolt súlyos hatásokkal; rámutat arra, hogy a víz-keretirányelv szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az árvizekről szóló irányelv szerinti árvízkezelési tervek nagy lehetőséget kínálnak az eszközök közötti szinergiák kiaknázására, így segítve a kellő mennyiségű tiszta víz biztosítását, egyúttal csökkentve az árvízkezelési kockázatot; emlékeztet továbbá arra, hogy minden tagállamnak központi weboldalt kell készítenie a víz-keretirányelv végrehajtására vonatkozó információkról, hogy elősegítsék a vízminőség és a vízgazdálkodás áttekintését;

23. felszólítja a Régiók Bizottságát, hogy fokozza részvételét ebben az európai polgári kezdeményezésben, hogy ezzel erőteljesebb részvételre sarkallja a regionális hatóságokat;
24. felszólítja a Bizottságot, hogy körültekintően ellenőrizze a vízgazdálkodási projektek közvetlen és közvetett uniós támogatásának felhasználását és biztosítsa, hogy e támogatásokat csak olyan projektek esetében használják fel, amelyekre szánták őket, figyelembe véve azt is, hogy a víz kiemelt szerepet játszik az uniós polgárok közötti egyenlőtlenségek csökkentésében és az EU társadalmi, gazdasági és területi kohéziójának erősítésében; e tekintetben felhívja a Számvevőszéket, hogy ellenőrizze a hatékonysági és a fenntarthatósági szempontok megfelelő teljesülését;
25. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a kiegyensúlyozott vízgazdálkodással kapcsolatos beruházások jelenlegi hiányát, figyelembe véve, hogy a víz az uniós polgárok egyik közös vagyona;
26. emlékeztet arra, hogy a megfelelő vízgazdálkodás mind ökológiai, mind környezetvédelmi szempontból kiemelt feladat lesz az elkövetkező évtizedek során, mert energetikai és mezőgazdasági követelményeket teljesít, továbbá gazdasági és társadalmi szükségleteket elégít ki.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	5.5.2015
A zárószavazás eredménye	+: -: 0: 26 0 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Notis Marias, Edouard Martin, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Laurențiu Rebega, Sofia Sakorafa, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Anja Hazekamp, György Hölvényi, Demetris Papadakis, Josep-Maria Terricabras, Ángela Vallina
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Paul Brannen, Norbert Lins, Dario Tamburrano, Martina Werner

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	25.6.2015
A zárószavazás eredménye	+: 38 –: 22 0: 6
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Marco Affronte, Margrete Auken, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D’Ornano, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Iratxe García Pérez, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Josu Juaristi Abaunz, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Inés Ayala Sender, Guillaume Balas, Paul Brannen, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Christofer Fjellner, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Jan Huitema, Karol Karski, Marit Paulsen, Gabriele Preuß, Kay Swinburne, Claude Turmes, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Ashley Fox